

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

530. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 6 I 7 GRUDNIA 2017 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Nierówności majątkowe w Europie: różnice pod względem zysków i pracy między państwami członkowskimi”

(opinia z inicjatywy własnej)

(2018/C 129/01)

Sprawozdawca: **Płamen DIMITROW**

Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	22.9.2016
Podstawa prawna	Artykuł 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Opinia z inicjatywy własnej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	7.9.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	6.12.2017
Sesja plenarna nr	530
Wynik głosowania	188/30/23
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES jest zdania, że nierówności dochodów i majątku w UE stanowią wyzwanie gospodarcze i społeczne, którym należy się zająć z użyciem odpowiednich środków na poziomie krajowym i działań wspierających na poziomie UE. Zarówno na poziomie europejskim, jak i całego świata, większe znaczenie przykłada się do nierówności dochodów. EKES podkreśla jednak potrzebę zwrócenia uwagi na nierówności majątkowe, które są funkcją wielu więcej zmiennych i niosą o wiele bardziej długofalowe skutki. Stąd wynika potrzeba wyjaśnienia przyczyn tych nierówności i czynników je określających, a także wytyczenia ram rozwiązań politycznych tego problemu.

1.2. Należy przeprowadzić skrupulatną analizę i ocenę dokładnego charakteru podziału bogactwa w UE oraz podjąć na czas działania zapobiegawcze, by uniknąć negatywnych skutków, takich jak szybkie zanikanie „klasy średniej” i zaliczanie coraz większej liczby osób do kategorii ubogich pracujących lub do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Gospodarkę rynkową należy postrzegać nie tylko jako środek służący osiągnięciu szybkiego wzrostu gospodarczego, lecz również jako jeden z mechanizmów potrzebnych do osiągnięcia celów ważnych dla społeczeństwa.

1.3. Najważniejszym narzędziem, jakim dysponują państwa członkowskie, by wspierać sprawiedliwy podział wartości dodanej w społeczeństwie jako całości, jest polityka fiskalna. W centrum zainteresowania należy także umieścić aktywne polityki rynku pracy, które pomagają złagodzić przejście między etapami kształcenia, szkolenia i życia zawodowego, a także polityki dotyczące opodatkowania i transferów socjalnych. EKES zaleca, by państwa członkowskie jak najszybciej wprowadziły środki, które mogą zmniejszyć nierówności i zapewnić sprawiedliwy podział nowej wartości dodanej w całym społeczeństwie.

1.4. EKES uważa, że potrzebny jest sprawnie funkcjonujący system transferów socjalnych i pomocy społecznej. Redystrybucja jako mechanizm wyrównawczy w znacznym stopniu powinna uzupełnić luki w systemie rynkowym. Należy rozwinąć zasoby publiczne (infrastrukturę socjalną, obiekty służące świadczeniu usług w interesie publicznym itp.), a ich rolę należy postrzegać jako sposób rozwiązania problemu nierówności. Należy przesunąć dochody podatkowe z opodatkowania pracy bardziej w stronę opodatkowania majątku, wprowadzając podatki od spadków i dochodów kapitałowych.

1.5. Koncentracja bogactwa prowadzi również do gromadzenia olbrzymiej władzy, która przybiera różne formy, w tym formę zakłócania konkurencji. EKES uważa, że intensywny wzrost gospodarczy ma zasadnicze znaczenie dla ograniczania ubóstwa i nierówności majątkowych. Należy go wspierać przez lepsze wykorzystanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, promowanie przedsiębiorczości, ochronę konkurencji, programy wsparcia MŚP i wdrażanie strategii zapobiegania dyskryminacji kobiet i osób w niekorzystnej sytuacji.

1.6. EKES ma wątpliwości co do skuteczności obecnej polityki UE w ramach strategii „Europa 2020”, która kładzie szczególny nacisk na ograniczanie ubóstwa. Potrzebne jest odpowiedniejsze wsparcie polityczne, aby wystarczająco wspierać państwa członkowskie w walce z rosnącymi nierównościami. Konieczne są bardziej stanowcze działania, by uporać się z ubóstwem, które wzrosło w wartościach bezwzględnych w ciągu ostatnich kilku lat⁽¹⁾. Należy opracować strategię polityczną na ponadnarodowym szczeblu europejskim, by wspierać wzrost gospodarczy bardziej sprzyjający włączeniu społecznemu, z zastosowaniem podejścia zintegrowanego. Należy ściślej powiązać europejski filar praw socjalnych z europejskim semestrem, a obydwa te instrumenty powinny być zgodne ze strategią Europa 2020, z myślą o faktycznym osiągnięciu europejskich i krajowych celów w niej zawartych.

1.7. Potrzebne są również ukierunkowane środki rynku pracy powiązane z ochroną socjalną. Ze względu na to, że ochrona miejsc pracy, które zmieniają się bardzo dynamicznie, nie zawsze jest możliwa, istnieje konieczność skoncentrowania się na promocji zatrudnienia i ochronie siły roboczej. Bardzo istotne jest zapewnienie minimalnych warunków socjalnych, gwarantujących godziwe wynagrodzenie i warunki pracy. Należy położyć większy akcent na ułatwianie zmian w życiu zawodowym, przy jednoczesnym gwarantowaniu wspólnych praw pracowniczych i socjalnych, w tym prawa do przystępowania do związków zawodowych i prawa do negocjacji zbiorowych.

1.8. EKES jest zdania, że należy wprowadzić przejrzysty mechanizm w celu systematycznego monitorowania danych na temat wszystkich dochodów i majątku, a także zapewnienia możliwości konsolidacji tych danych. Z jednej strony usprawni to administrację, a z drugiej strony ułatwi gromadzenie informacji statystycznych na temat podziału bogactwa w państwach członkowskich. Istotną rolę odgrywałoby tutaj ustanowienie rejestru akcjonariuszy przedsiębiorstw na poziomie europejskim.

2. Kontekst

2.1. Nierówności majątkowe w Europie sięgają daleko w przeszłość. Jest to proces historyczny, który nie zakończył się nawet po utworzeniu strefy euro, ze względu na stale pojawiające się zaburzenia równowagi wewnętrznej i zewnętrznej powodowane przez różne poziomy czynniki związanych z konkurencyjnością gospodarczą. Zaliczają się do nich aspekty cenowe i kosztowe, a ostatnio ulegają one nasileniu w wyniku istotnych wyzwań politycznych stojących przed UE, takich jak terroryzm, populizm, wybory krajowe, a ze strony ekonomicznej, niski poziom inwestycji, słaby wzrost gospodarczy, wysokie bezrobocie, zmiany demograficzne oraz pozycja Europy w nowej globalnej rywalizacji o władzę z handlowego i cyfrowego punktu widzenia.

2.2. Należy dokonać wyraźnego rozróżnienia pomiędzy nierównościami dochodów i nierównościami majątkowymi, ponieważ to te ostatnie mają długoterminowe skutki, zatem niezbędne jest dogłębniejsze ich zbadanie. Dystrybucja majątku jest systematycznie bardziej nierównomierna niż dystrybucja dochodów. Bardzo często poszczególne podmioty gospodarcze uzyskują stosunkowo podobne dochody, lecz jednocześnie istnieje ogromna różnica w posiadanych przez nie majątku ze względu na szereg powodów niepieniężnych, altruistycznych, spadkowych i innych. W rezultacie, koncentrując się na nierównościach majątkowych, można bardziej obiektywnie badać rzeczywiste rozbieżności pieniężne między obywatelami UE.

⁽¹⁾ Przykład podano w: Salverda i in. (2013, tabele 2.3 i 5.2).

2.3. EKES jest zdania, że rozwój sytuacji gospodarczej w Europie jest coraz bardziej dynamiczny i stanowi wyzwanie dla instytucji i ich zdolności do nadążenia za zmianami. Kwestia ta jest również szczególnie aktualna w odniesieniu do debaty na temat różnic w rozwoju między państwami członkowskimi UE. Istnieją znaczne różnice między krajami rozwiniętymi a krajami rozwijającymi się, między zachodnią a wschodnią Europą, między państwami członkowskimi strefy euro i spoza tej strefy, a także między państwami członkowskimi w obrębie strefy Schengen i poza nią.

2.4. EKES zauważa, że od 1970 r. nierówność dochodów i bogactwa w Europie stopniowo się powiększa. Ogólnie rzecz biorąc, globalizacja powinna odgrywać pozytywną rolę w zmniejszaniu różnic materialnych i w zakresie dochodów między poszczególnymi krajami, ale w ostatnich latach tendencja ta się odwróciła. Nie dość, że do 10 % najbogatszych gospodarstw domowych w UE-28 trafia ok. 31 % łącznych dochodów, to w ich posiadaniu znajduje się ponad 50 % łącznego bogactwa. W wielu krajach przyrost bogactwa przewyższa wzrost PKB, co prowadzi do ogromnych rozbieżności⁽²⁾. Niosą one groźne skutki gospodarcze, społeczne i polityczne, które zasługują na poważną dyskusję publiczną i debatę z udziałem ekspertów i polityków na temat sposobów rozwiązania tego problemu, i wymagają działań politycznych.

2.5. EKES uważa, że istnieje realne ryzyko, że problem nierówności może się pogłębić na całym świecie ze względu na to, że tempo rozwoju gospodarczego w Europie jest bardzo szybkie i coraz trudniej jest prowadzić politykę makroekonomiczną w odpowiednim czasie. Powiększanie się nierówności dochodów i stanu majątkowego w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat potwierdza wzrost współczynnika Giniego, który wzrósł średnio w państwach OECD z 0,29 w połowie lat 80. XX wieku, do 0,32–0,35 w latach 2013–2015. Tendencje w poszczególnych krajach UE są podobne⁽³⁾. Należy jednak zauważyć, że w takich krajach jak Bułgaria, Litwa i Rumunia współczynnik ten osiągnął już wartości krytyczne powyżej 0,37⁽⁴⁾. Pomimo tego, że istnieje wiele danych i analiz dotyczących nierówności dochodów, o wiele mniej jest danych dotyczących nierówności w dystrybucji bogactwa gospodarstw domowych, zarówno w obrębie danego kraju, jak i pomiędzy krajami. Nawet obecnie nie istnieją bowiem międzynarodowe standardy, z których krajowe urzędy statystyczne i inne podmioty generujące dane mogłyby korzystać podczas gromadzenia danych dotyczących podziału bogactwa⁽⁵⁾.

2.6. Niepokojące jest to, że z uwagi na ogólny brak zaufania w wielu europejskich gospodarkach zgromadzone zyski nie są reinwestowane, co prowadzi do eliminowania konkurencji, gwałtownego spadku inwestycji i braku nowych miejsc pracy. W swojej książce⁽⁶⁾ Thomas Piketty przedstawia empiryczne dowody w tej kwestii, analizując w szczególności gospodarkę europejską. Kumulacja, a następnie kapitalizacja zysku nie przyczynia się do tworzenia wartości dodanej i zwiększania stopy zwrotu ze środków w gospodarce realnej. Logiczne jest zatem, że przepaść między bogatymi a biednymi w UE-28 powiększa się od dziesięcioleci.

2.7. Zdaniem EKES-u istnieje ryzyko, że klasa średnia w UE znajdzie się pod presją w perspektywie średnioterminowej. W najbliższej przyszłości coraz więcej miejsc pracy będzie znikać w wyniku cyfryzacji i robotyzacji. Ponadto znikają też niektóre zawody, mimo iż istnieją przeszłe i obecne dowody na to, że takie tendencje również mogą doprowadzić do tworzenia nowych miejsc pracy i zawodów. Należy się spodziewać, że bez odpowiedniego zarządzania te przemiany przyczynią się do zwiększenia nierówności. EKES uważa, że jak najszybciej należy podjąć działania mające na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom skądinąd innowacyjnych i zasadniczo korzystnych społecznie procesów odnowy technologicznej.

2.8. EKES wyraża zaniepokojenie coraz mniej proporcjonalnym stosunkiem stopy zysku do wartości dodanej tworzonej przez czynnik pracy w państwach członkowskich. Prowadzi to do pogłębiania nierówności w Europie, zarówno w zakresie majątku, jak i dochodów.

3. Uwagi ogólne

3.1. Nierówności majątkowe są znacznie większe niż różnice w dochodach⁽⁷⁾. EKES zwraca uwagę na fakt, że to przede wszystkim państwa członkowskie posiadają w swojej dyspozycji odpowiednie instrumenty – takie jak programy na rzecz inwestycji, wzrostu gospodarczego i nowych miejsc pracy, systemy podatkowe i transfery socjalne – do zwalczania

⁽²⁾ Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, Harvard University Press, 2014, ISBN 978-0674430006.

⁽³⁾ *Economic Inequality* [Nierówność gospodarcza], notatka Komisji Gospodarczej i Monetarnej oraz Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Parlament Europejski, lipiec 2016 r.

⁽⁴⁾ Eurostat, SILC [europejskie badanie warunków życia ludności], 2015 r.

⁽⁵⁾ OECD *Statistic Brief* [Periodyk statystyczny OECD], nr 21, czerwiec 2015 r.

⁽⁶⁾ Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, Harvard University Press, 2014, ISBN 978-0674430006.

⁽⁷⁾ Pod względem ilościowym.

nierówności gospodarczych i społecznych. Istnieje jednak także pole do działania na poziomie europejskim, a instytucje europejskie powinny to potraktować poważniej, ponieważ takie działania miałyby złożony i znacznie bardziej długotrwały wpływ na realny cykl koniunkturalny. Istniejące strategie nadal są ukierunkowane bardziej na dochody niż na majątek.

3.2. Zdaniem EKES-u głównym problemem jest to, że gospodarka europejska generuje wzrost, z którego osoby w niekorzystnej sytuacji finansowej często nie są w stanie skorzystać. W żadnej mierze zamiarem nie jest przeciwstawianie się funkcjonowaniu gospodarki rynkowej, która stwarza możliwości generowania bogactwa przez innowacje, zakładanie przedsiębiorstw, tworzenie miejsc pracy, przyczyniając się tym samym do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i finansowania systemu zabezpieczenia społecznego. Jednakże osoby, które plasują się w dolnej części piramidy redystrybucji majątku i dochodów, zasadniczo nie korzystają z nowo tworzonych miejsc pracy. Z tego wynika, że większą równość finansową społeczeństwa można uzyskać, jeśli polityka Unii Europejskiej skupi się na środkach, które umożliwiają coraz większej liczbie osób wejście na rynek pracy i czerpanie korzyści ze wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W tym kontekście zmniejszenie nierówności majątkowych i utrwalenie wzrostu gospodarczego w dłuższej perspektywie to dwie strony tego samego medalu.

3.3. EKES obawia się, że coraz częstsze gromadzenie bogactwa może stworzyć „rentierski” sposób myślenia w społeczeństwie, w wyniku czego bogactwo nie będzie reinwestowane, zatem nie będzie się przyczyniać do rozwoju gospodarki realnej lub do wzrostu potencjalnego PKB. Jest to kluczowy problem, którym Piketty zajmuje się w swojej książce, stworzonej w oparciu o piętnaście lat badań i gromadzenia danych empirycznych na temat nierówności w zakresie dochodów i majątku w kapitalistycznych społeczeństwach. Nawet jeżeli niektóre z jego metod są przez niektórych kwestionowane, ostateczne wyniki wskazują na znaczne rozbieżności w UE. Według danych Piketty’ego, roczna stopa zwrotu z kapitału wynosi od 4 % do 5 %, podczas gdy roczny wzrost dochodów w Europie Środkowej w zależności od kraju wynosi około 1 % do 1,5 %, z uwagi na wyraźną różnorodność branż pod uwagę krajów.

3.4. Zdaniem EKES-u konieczne są dodatkowe środki na odpowiednich poziomach, w takich dziedzinach jak nadmierna finansjalizacja, oraz dalsza koordynacja i harmonizacja polityki podatkowej, środki zwalczania rajów podatkowych, oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania, po to by zwalczać długoterminowe trendy szarej strefy gospodarki, takie jak nierzetelnie zgłaszane dochody z działalności gospodarczej, nieprawidłowo zarejestrowani lub ukryci pracownicy i wypłaty „pod stołem”, oraz środki podejmowane w celu optymalizacji kombinacji podatków i ich względnego znaczenia w dochodach podatkowych państw członkowskich. Należałoby przejść od dochodów podatkowych z opodatkowania pracy na rzecz dochodów podatkowych z opodatkowania majątku.

3.5. W ciągu ostatnich dwóch dziesięcioleci konkurencja podatkowa między państwami członkowskimi doprowadziła wiele rządów do wdrożenia środków, które zmieniają redystrybucyjny charakter polityki fiskalnej i napędzają zwiększanie nierówności. EKES zaleca państwom członkowskim, by ocenić negatywne skutki polityki podatkowej i skorygować je tak szybko, jak to możliwe.

3.6. EKES uważa, że plan Junckera należy przede wszystkim skierować do krajów doświadczających największych nierówności, niezależnie od ich charakteru. Sprawą najwyższej wagi jest wspieranie inwestycji zagranicznych i krajowych. Wszystko to musi być wdrażane w sposób jednolity w zgodzie z prawodawstwem europejskim i szczególnymi uwarunkowaniami krajowymi, a wykorzystanie środków należy dokładnie monitorować.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Niemcy i Austria należą do krajów strefy euro, w których różnice majątkowe są najwyraźniejsze. W Niemczech 5 % najbogatszych mieszkańców posiada 45,6 % bogactwa kraju, a w Austrii odsetek ten jest wyższy i wynosi 47,6 %⁽⁸⁾,⁽⁹⁾. Problem ten występuje także – z taką samą tendencją – w takich krajach jak Cypr, Portugalia, Finlandia, Francja, Luksemburg i Niderlandy⁽¹⁰⁾. Wskazuje to na znaczną różnorodność w dystrybucji zasobów w poszczególnych krajach. Z jednej strony kraje te wykazują niski poziom nierówności w dochodach, jednak z drugiej strony, wysoki poziom nierówności majątkowych.

⁽⁸⁾ Badanie Eurosystemu na temat majątku i spożycia w gospodarstwach domowych (HFCS), 2010 r.

⁽⁹⁾ Vermeulen 2016 r. (*ECB Working Paper*), szacunki oparte na listach najbogatszych Forbes’a.

⁽¹⁰⁾ HFCS 2010 r.; Sierminska and Medgyesi 2013 r.; Holzner, Jestl, Leitner 2015 r.

4.2. W 1910 r. 10 % mieszkańców Europy posiadało 90 % bogactwa, a 1 % najbogatszych posiadało 50 % bogactwa. Później nierówności zostały znacznie zmniejszone w wyniku dwóch wojen światowych i Wielkiej Depresji, które zlikwidowały znaczną część kapitału finansowego, a także w wyniku różnych polityk publicznych, charakteryzujących się wysoce progresywnym opodatkowaniem dochodu i spadków, ograniczeniem spekulacji finansowych, zwiększeniem płac kosztem dochodów z kapitału itp. W latach 70. i 80. ubiegłego wieku 1 % najbogatszych posiadało 20 % bogactwa, kolejne 9 % posiadało 30 %, a należące do klasy średniej 40 % posiadało 40 % bogactwa. Nierówności dochodów również znacznie się zmniejszyły⁽¹¹⁾. Od lat 80. XX w. nierówności zaczęły jednak ponownie rosnać. Obecnie kapitał prywatny w krajach rozwiniętych w UE-28 wynosi między 500 % a 600 % PKB, osiągając 800 % we Włoszech.

4.3. Zdaniem EKES-u równie istotny jest problem podziału bogactwa ze względu na płeć. Najbardziej dotknięte są tym takie kraje jak Słowacja i Francja, a następnie Austria, Niemcy i Grecja. Na Słowacji i we Francji, mężczyźni posiadają przeszło 75 % bogactwa, a kobiety tylko 25 %, mimo zupełnie innej proporcji płci w tych populacjach. W Austrii, Niemczech i Grecji około 55 % majątku należy do mężczyzn⁽¹²⁾. Ważne jest, by ocenić przyczyny takich tendencji i czy należy uwzględnić ten aspekt w ogólnoeuropejskiej polityce UE w zakresie równości płci.

4.4. Zdaniem EKES-u sposób dystrybucji bogactwa jest bardzo ważny dla zaspokajania potrzeb w dziedzinie kształcenia, szkolenia zawodowego, zakresu usług zdrowotnych, mieszkalnictwa i tak dalej. Zgodnie z europejskim modelem społecznym musimy przestrzegać podstawowych zasad – równości szans i równego traktowania, równości płci, niedyskryminacji i sprawiedliwości międzypokoleniowej. Nastawione na zwiększenie kapitału ludzkiego reformy strukturalne mają istotne znaczenie dla poprawy standardów życia i mogą również zmniejszać nierówności pod względem dochodów i majątku.

4.5. Około 44 % mieszkańców strefy euro jest w taki czy inny sposób zadłużonych w bankach lub instytucjach finansowych. Sytuacja jest lepsza niż np. w USA, gdzie wskaźnik ten wynosi 75 %, ale tempo wzrostu zadłużenia w ostatnich latach jest alarmujące⁽¹³⁾. Na systemie bankowym również ciąży bardzo duża odpowiedzialność, ponieważ można by w jego ramach prowadzić podstawową profilaktykę przeciw rosnącemu zadłużeniu ogólnemu społeczeństwa. W centrum uwagi musi znaleźć się odpowiedzialne zachowanie.

4.6. Przyspieszony proces globalizacji w ciągu ostatnich trzech dziesięcioleci spowodował zwiększenie obciążeń podatkowych pracy i odwrócił proporcje udziału płac i kapitału w produkcie krajowym brutto. W wyniku tego w latach 1980–2006 w większości państw członkowskich OECD udział płac w PKB obniżał się średnio o 0,3 % w skali roku. W tym samym czasie udział zysków w PKB w UE-15⁽¹⁴⁾ wzrósł z ok. 31 % do 47 %. EKES jest zdania, że państwa członkowskie i Unia Europejska powinny pilnie wdrożyć politykę mającą na celu odwrócenie tej tendencji.

4.7. EKES jest zaniepokojony faktem, że w takich państwach jak Wielka Brytania i Francja ponad 50 % majątku stanowią budynki mieszkalne. Z jednej strony wskazuje to na brak zróżnicowania majątku. Z drugiej strony oznacza, że duża część osób gromadzi swój majątek z dochodów z nieruchomości. Majątek ten nie jest reinwestowany. Narasta sama kapitalizacja. Przywołuje to sprawę kapitału, który rośnie o wiele szybciej niż wartość dodana. Z najnowszego sprawozdania Oxfamu⁽¹⁵⁾ wynika, że majątek ośmiu najbogatszych ludzi na świecie wynosi tyle, co majątek 50 % najbiedniejszych, co budzi szerokie publiczne zaniepokojenie. Kapitał był istotnym czynnikiem w epoce przemysłowej, lecz traci sens, jeśli staje się celem samym w sobie.

Bruksela, dnia 6 grudnia 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹¹⁾ Piketty, *Capital in the Twenty-First Century*, Harvard University Press, 2014 r., ISBN 978-0674430006.

⁽¹²⁾ M. Rehm, A. Schneebaum, K. Mader, K. Hollan, *The Gender Gap Wealth Across European Countries* [Nierówności majątkowe w krajach europejskich ze względu na płeć], Uniwersytet Ekonomiczny w Wiedniu, Wydział Nauk Ekonomicznych, Dokument roboczy nr 232, wrzesień 2016 r.

⁽¹³⁾ HFCS 2010 r.; Sierminska and Medgyesi 2013 r.; Holzner, Jestl, Leitner 2015 r.

⁽¹⁴⁾ OECD, *In It Together: Why Less Inequality Benefits All* [Solidarnie: Dlaczego zmniejszenie nierówności jest korzystne dla wszystkich], OECD Publishing, Paryż 2015 r.

⁽¹⁵⁾ *An Economy for the 99 %* [Gospodarka 99 %], Oxfam, 2017.

Dodatek

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty:

Punkt 1.4

Zmienić:

EKES uważa, że potrzebny jest sprawnie funkcjonujący system transferów socjalnych i pomocy społecznej. Redystrybucja jako mechanizm wyrównawczy w znacznym stopniu powinna uzupełnić luki w systemie rynkowym. Należy rozwinąć zasoby publiczne (infrastrukturę socjalną, obiekty służące świadczeniu usług w interesie publicznym itp.), a ich rolę należy postrzegać jako sposób rozwiązania problemu nierówności. ~~Należy przesunąć dochody podatkowe z opodatkowania pracy bardziej w stronę opodatkowania majątku, wprowadzając podatki od spadków i dochodów kapitałowych. Państwa członkowskie powinny zmienić rozkład swoich dochodów podatkowych i złagodzić opodatkowanie pracy.~~

Uzasadnienie

Mając na względzie zasadę pomocniczości, a także różnice między państwami członkowskimi, jak również przemiany będące wynikiem rozwoju społeczeństwa cyfrowego oraz konieczność zapewnienia zrównoważonego rozwoju, państwom członkowskim należy przyznać większą rolę w przekształcaniu systemów podatkowych. Zamiast na wspomnianych tutaj podatkach można by raczej skupić się na podatkach ekologicznych, opodatkowaniu emisji CO₂ lub całkowicie nowych rodzajach opodatkowania (opodatkowanie maszyn).

Poprawka została odrzucona stosunkiem głosów 116 do 95 (24 osoby wstrzymały się od głosu).
